

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/36/2024
Identifikačné číslo spisu:	2318204565
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2318204565.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne: Y. Q., nar. D., bytom U., zast. advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, so sídlom Jarmočná 2264/3 Šaľa, proti žalovanému: E. Q., nar. D., bytom U., zast. Advokátska kancelária TIMAR & partners, s. r. o., so sídlom P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, IČO: 36 866 296, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 28C/4/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2023 sp. zn. 10Co/102/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobkyňa m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. mája 2022 č. k. 28C/4/2018-618 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) prvou výrokovou vetou určil, ktoré veci patria do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu ku dňu jeho zániku; druhou výrokovou vetou prikázal vo výlučného vlastníctva žalobkyne veci špecifikované vo výroku rozhodnutia; treťou výrokovou vetou prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného veci špecifikované vo výroku rozhodnutia. Rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie jeho podielu sumu 14.582,62 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (štvrtá výroková veta); a žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (piata výroková veta). Šiestou a siedmou výrokovou vetou rozhodol o poplatkovej povinnosti strán sporu z predmetu konania, žalobkyňu a žalovaného zaviazal k zaplateniu súdneho poplatku v sume 1.123 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa podanou žalobou žiadala, aby súd vysporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej a j „BSM“) po rozvode manželstva;

poukázala na to, že jej manželstvo so žalovaným bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 12C/296/2014-147 z 23. júna 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 14. júla 2016. Tvrdila, že k dohode medzi bývalými manželmi na rozsahu BSM nedošlo. V žalobe vymedzila rozsah masy BSM a žiadala, aby časť nehnuteľností a motorové vozidlo boli prikázané do jej výlučného vlastníctva, ostatné nehnuteľnosti a hnutelné veci navrhla prikázať do výlučného vlastníctva žalovaného; žiadala náhradu trov konania a právneho zastúpenia. Žalovaný považoval za nesporné, že bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu zaniklo dňom právoplatnosti rozsudku. Nesúhlasil so súpisom masy BSM ako ju určila žalobkyňa ani s ohodnotením jednotlivých položiek tvoriacich masu BSM. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie došlo v podstatnej časti k dohode o tom, ktoré veci patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako a na ich ohodnotení. Spornou ostávala suma 33.000 eur; išlo o nasporené peňažné prostriedky v rámci poisťných zmlúv uzavretých na meno žalovaného, ktoré boli vybraté, resp. čerpané bez súhlasu žalovaného.

1.2. Vo vzťahu k spornej položke žalobkyňa navrhla pripojenie spisu ČVS: ORP-147/VYS-NR-2015 od OR PZ Nitra, žalovaný ohľadne sumy 33.000 eur navrhol pripojiť trestný spis. V priebehu dokazovania žalobkyňa poukázala na pripojený trestný spis OR PZ-SA-OKP2-340/2015, konkrétne na výsluch pani N., z ktorého je zrejmé, že obaja, v tom čase manželia, boli pri výberoch prítomní, mali vedomosť o nakladaní s finančnými prostriedkami a obaja s týmto spôsobom súhlasili. Žalovaný mal za to, že finančné prostriedky vo výške 25.000 eur tvoria bezpodielové spoluvlastníctvo manželov; suma odbytného z poisťnej zmluvy uzavretej v poisťovni E. (ďalej aj „E.“) v sume 33.000 eur patrila do BSM, tak ju ustálil konajúci vyšetrovateľ, a preto mal (vyšetrovateľ) za to, že sa nemohla žalobkyňa dopustiť trestného činu majetkovej povahy, najmä sprenevery, keďže išlo aj o jej majetok vo forme BSM. Z vykonaných dôkazov a z výpisov z účtu vyplývajú jednotlivé výbery, ale aj spôsob, ako naložila žalobkyňa so sumou 8.000 eur; v zostávajúcej sume 25.000 eur žalobkyňa nepredložila žiadne dôkazy a na základe uvedeného mal žalovaný za to, že táto suma patrí do BSM. Žalobkyňa so zahrnutím peňažných prostriedkov z poistenia v poisťovni E. nesúhlasila ani v žalovaným navrhovanej sume 25.000 eur; tvrdila, že žalovaný mal vedomosť o výberoch a o ich použití a zdôraznila, že tieto finančné prostriedky boli spotrebované pre účely rodiny ešte počas trvania manželstva. Žalovaný v záverečnom vyjadrení uviedol, že spornou okolnosťou ohľadne masy BSM je len položka - finančné prostriedky vo výške 25.000 eur, ktoré žalobkyňa vybrala z účtu počas trvania manželstva a tieto žalovanému vo výške jednej polovice nevydala. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v období od 8. marca 2012 do 9. júla 2014 boli na bankový účet žalobkyne prevedené z účtu poistenia žalovaného finančné prostriedky v sume 63.300 eur; žalovaný do predmetu o vyporiadanie BSM žiadal zahrnúť iba finančné prostriedky za obdobie od 11. februára 2014 do 9. júla 2014 v sume 33.000 eur, keďže v tomto období už strany spolu nežili v spoločnej domácnosti a spoločne nehospodarili. Suma 8.000 eur bola preukázateľne použitá na zabezpečenie výživy maloletých detí a žalobkyňou spotrebovaná; zostávajúca suma 25.000 eur pozostávala z jednotlivých výberov z účtu žalobkyne, ktoré realizovala výlučne žalobkyňa bez ďalšieho určenia účelu ich použitia. Tieto prostriedky žalovaný žiadal zahrnúť do masy BSM a vyporiadať.

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 143, § 145 ods. 1, ods. 2, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1 a ods. 3, § 150 Občianskeho zákonníka; z procesných ustanovení aplikoval § 216 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Vykonal rozsiahle dokazovanie vo vzťahu k zisťovaniu masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov a hodnoty jednotlivých položiek, tvoriacich masu BSM. V zozname vykonaných dôkazov uviedol aj vyšetrovací spis OR PZ v Nitre ORP-147/4 - VYS-NR-2015. Vychádzal zo skutočnosti, že rozsudkom Okresného súdu Galanta bolo manželstvo strán sporu právoplatne rozvedené ku dňu D..

1.4. V odôvodnení okrem podstatných skutkových zistení týkajúcich sa veci a skutočností, ktoré v konečnom dôsledku sporné neboli, súd prvej inštancie poukázal na výpoveď žalobkyne, z ktorej zistil, že so žalovaným spoločne vykonávali poľnohospodársku výrobu, ktorá bola zdrojom ich príjmu; spolužitie so žalovaným prerušili začiatkom augusta 2014, kedy sa žalovaný odsťahoval; finančné prostriedky v celkovej výške 33.000 eur boli spotrebované na účely rodiny. So žalovaným mali jeden spoločný účet vedený vo U., ku ktorému mal podpisové právo aj žalovaný. Z výpovede žalovaného zistil, že hlavným zdrojom príjmov do domácnosti počas trvania manželstva bola poľnohospodárska činnosť a ambulantný

predaj ovocia a zeleniny. Zo zapožičaného vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-147/4-VYS-NR-2015, konkrétne uznesenia OR PZ v Nitre, odbor kriminálnej polície, 4. oddelenie vyšetrovania ČVS: ORP-147/4-VYS-NR-2015 z 1. marca 2015 súd prvej inštancie zistil, že trestné oznámenie žalovaného pre podozrenie zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona bolo odmietnuté z dôvodu, že neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu, nakoľko v čase spáchania skutku išlo o spoločný majetok E. Q. a Y. Q.. Z uvedeného uznesenia okresný súd zistil, že bola vypočutá A. N., obchodná zástupkyňa pre E., ktorá pozná strany sporu viac ako 11 rokov, uzatvárala s nimi aj zmluvu - vkladové poistenie č. XXXXXXXXXXXX. Išlo o sporiacu zmluvu, uzatvorenú na žalovaného; oprávnenou osobou bola uvedená žalobkyňa. Vklady robila pravidelne žalobkyňa prostredníctvom M.; výbery robila tiež žalobkyňa, vždy za prítomnosti žalovaného a finančné prostriedky boli zasielané na ich účet vo U. Žiadosť na prevod finančných prostriedkov spísala pani N., vždy boli obaja prítomní a žalobca vždy povedal svojej manželke, nech žiadosti z a neho podpíše. Žalobkyňa žiadosti vždy podpísala vo svojom mene; všetci si navzájom dôverovali a všetko sa zakladalo na ich dôvere.

1.5. Okresný súd tak vykonaným dokazovaním ustálil masu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a v podstatnom rozsahu za súhlasu strán sporu ju vyporiadal tak, že časť vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov prikázal žalobkyni a časť prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného.

1.6. Spornou bola suma 25.000 eur, pochádzajúca z výberov z vkladového poistenia zriadeného žalovaným; súd prvej inštancie túto sumu proti vôli žalovaného nezahrnul do predmetu konania, nakoľko bol názoru, že tieto finančné prostriedky boli počas trvania manželstva použité na bežné veci, pre účely rodiny a boli spoločne spotrebované. Boli vyberané za účasti žalobkyne a žalovaného a boli poukázané na účet, s ktorým nakladali strany sporu. Ak žalovaný tvrdil, že tieto finančné prostriedky vybrala žalobkyňa bez jeho súhlasu a boli vyčerpané bez akéhokoľvek vysvetlenia a určenia účelu, dôkazné bremeno o takto tvrdenej skutočnosti bolo na žalovanom. Z vyjadrenia žalobkyne a uznesenia OR PZ v Nitre mal okresný súd za preukázané, že vybrané finančné prostriedky boli vybrané spoločne žalobkyňou a žalovaným, žalovaný bol prítomný pri výbere finančných prostriedkov, žiadosť bola vyplnená na jeho meno a on poveril žalobkyňu, aby žiadosť podpísala. Žalovaný teda o výbere finančných prostriedkov vedel, bol prítomný, z čoho logicky vyplýva, že vedel aj na čo sa finančné prostriedky použili a s tým súhlasil. Žalovaný nepreukázal, že n a výkon poľnohospodárskej činnosti sa používali finančné prostriedky, ktoré mu požičali kamaráti; nepreukázal svoje tvrdenia, že finančné prostriedky v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov v i c h spoluvlastníctve existovali, a teda k u dňu právoplatnosti rozvodu manželstva tvorili masu bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu.

1.7. Súd prvej inštancie vypočítal cenu všetkých vporadúvaných majetkových hodnôt v bezpodielovom spoluvlastníctve, ktorá predstavuje 74.874,59 eur; vzhľadom na uvedené konštatoval, že každý by mal dostať majetok v hodnote jednej polovice tejto čiastky, a teda vo výške 37.437,30 eur. Z dôvodu, že žalobkyni boli prikázané hodnoty v sume vyššej a žalovanému logicky v sume nižšej, okresný súd uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému sumu na vyrovnanie 14.582,62 eur.

1.8. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal; vychádzal zo skutočnosti, že ide o konanie iudicium duplex, nakoľko rozhodnutie o vyporiadaní BSM je v záujme oboch strán sporu.

1.9. Zároveň osobitným výrokom rozhodol o povinnosti oboch strán sporu k zaplateniu súdneho poplatku podľa § 7 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 27. septembra 2023 č. k. 10Co/102/2022-701 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta); rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania; rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. Uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP; súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej spore, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany spor, a z ktorých vyvodil svoje právne závery.

2.2. Po poukaze na zásady vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle platnej právnej úpravy odvolací súd uviedol, že okolnosť spotrebovania finančných prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva takým spôsobom, ktorý by nasvedčoval ich použitiu na spoločné potreby rodiny založenej ešte trvajúcim manželstvom alebo spôsobom slúžiacim výlučne na uspokojenie potrieb len jedného z manželov, možno len v rámci tzv. širšieho vyporiadania BSM. Žalobca v spore urobil predmetom konania o vyporiadanie BSM aj sumu 33.000 eur, keď tvrdil, že túto žalobkyňa bez jeho vedomia a súhlasu vybrala počas manželstva z účtu životného poistenia žalovaného, a s ktorou bolo nakladané bez súhlasu žalovaného. V tomto smere odvolací súd poukázal na vyjadrenia strán sporu ohľadne tejto otázky s tým, že žalobkyňa i žalovaný navrhli pripojiť trestný spis a vypočítať strany k tejto otázke. Ohľadom sumy 33.000 eur žalobkyňa uviedla, že tieto finančné prostriedky boli použité na začiatku poľnohospodárskej sezóny na osivá, naftu, fóliu, postreky, hnojivá, údržbu strojov a pod. Žalovaný k výberom súm zo spoločnosti E. namietal, že tieto výbery sa diali poza jeho chrbát, nebol o tom upovedomený, ani vyzvaný. O výberoch sa dozvedel tak, že v poštovej schránke našiel žiadanku, v ktorej bol uvedený pohyb na účte; následne sa dopytoval u E. a zistil, že na účte zostala minimálna čiastka. Po dotaze pracovníčky E. zistil, že manželka vyberala postupne čiastky bez jeho súhlasu a bez jeho vedomia; videl, že časť týchto peňazí vložila na svoj osobný účet. Vyjadril sa, že nevie, ako bolo naložené so sumou 33.000 eur; k peniazom sa nevie dopátrať, pretože ich žalobkyňa vložila na svoj účet a sfaľovala jeho podpis. Uviedol, že finančné prostriedky neboli použité na poľnohospodársku činnosť; poľnohospodárska výroba bola financovaná tak, že mu požičali kamaráti. Otázku spotrebovania spornej sumy konfrontoval odvolací súd aj z ďalších vyjadrení strán sporu, písomných a ústnych vrátane ich záverečných rečí.

2.3. K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd konštatoval, že tento v konaní pred súdom prvej inštancie žiadal, aby do masy BSM boli zahrnuté aj finančné prostriedky v sume 25.000 eur, patriace do BSM strán sporu, ktoré žalobkyňa za trvania ich manželstva a BSM vybrala z jej účtu a podľa názoru žalovaného s nimi nakladala v rozpore s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uznal argumentáciu žalovaného, že dôkazné bremeno na preukázanie spotrebovania finančných prostriedkov ešte za trvania manželstva ťaží stranu, snažiacu sa tieto prostriedky z vyporiadania vylúčiť; touto stranou je v prejednávanej veci žalobkyňa. Pri vyporiadaní BSM súdom nemožno prihliadnuť na čiastky, ktoré boli vybraté z účtu, na ktorom boli uložené úspory manželov a spotrebované za trvania manželstva avšak iba v prípade, ak nešlo o prostriedky vynaložené na výlučný majetok jedného z manželov alebo prostriedky, s ktorými bolo nakladané v rozpore s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný netvrdil, že by tieto finančné prostriedky žalobkyňa vynaložila na jej ostatný majetok, ale tvrdil, že žalobkyňa finančné prostriedky použila bezúčelne, pre vlastnú potrebu.

2.4. Reagujúc na odvolaciu argumentáciu sa krajský súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sporné finančné prostriedky boli počas trvania manželstva strán použité na bežné veci, pre účely rodiny, a teda boli počas manželstva spoločne stranami spotrebované. Nebolo sporné, že peňažné prostriedky v sume 33.000 eur, nasporené stranami v rámci poisťnej zmluvy uzavretej medzi E. a žalovaným, boli prevedené na účet žalobkyne vo U. (v dňoch 10. 02. 2014, 26. 03. 2014, 02. 04. 2014, 15. 04. 2014, 28. 04. 2014 a 21. 05. 2014 vždy po 5.000 eur a dňa 02. 06. 2014 v sume 3.000 eur, spolu 33.000 eur). Žalovaný tvrdil, že sa tak udialo bez jeho súhlasu a vedomia; absenciu súhlasu a vedomia žalovaného žalobkyňa poprela. Odvolací súd poukázal na zistenia súdu prvej inštancie z vyšetrovacieho spisu, konkrétne z uznesenia z 1. marca 2015, a teda, že trestné oznámenie bolo odmietnuté. Odvolací súd poukázal aj na zistenia týkajúce sa skutočností vyplývajúcich z výsluchu A. N.. Za správny považoval záver súdu prvej inštancie (s formulačným upresnením, keďže nešlo o výbery finančných prostriedkov,

ale o ich čerpanie prevodom na účet žalobkyne), že finančné prostriedky boli čerpané spoločne žalobkyňou a žalovaným; žalovaný bol prítomný pri čerpaní finančných prostriedkov; žiadosť bola vyplnená na jeho meno, on poveril žalobkyňu, aby žiadosť podpísala. Žalovaný teda o čerpaní finančných prostriedkov vedel, z čoho logicky vyplýva, že vedel aj na čo sa finančné prostriedky použili a súhlasil s tým. Odvolací súd doplnil, že žalobkyňa správne poukázala na to, že tvrdenia žalovaného o nesúhlase s čerpaním prostriedkov z poistenia vyvracajú aj listinné dôkazy predložené žalovaným, keď na žiadanke o prevod finančných prostriedkov je overená jeho totožnosť a zostatky na poistnej zmluve boli žalovanému oznamované aj písomne. Iba skutočnosť, že od určitého momentu strany sporu spolu nežili, neznamená, že nebol daný súhlas na čerpanie peňažných prostriedkov z poistnej zmluvy.

2.5. Odvolací súd k uvedenému tiež doplnil, že obe strany za hlavný zdroj príjmu domácnosti označili príjmy z poľnohospodárskej výroby, ktorú vykonávali spoločne, ako súkromne hospodáriaci roľníci evidovaní neboli. K čerpaniu spornej sumy žalobkyňa tvrdila, že tieto boli použité na začiatku poľnohospodárskej sezóny na osivá, naftu, fóliu, postreky, hnojivá a údržbu strojov; žalovaný tvrdil, že poľnohospodárska činnosť bola financovaná z pôžičiek od jeho kamarátov, k čomu však nenavrhol vykonanie dokazovania a ani nepredložil dôkaz. Potrebu a obvyklosť vynaloženia peňažných prostriedkov v období začatia poľnohospodárskej sezóny žalovaný nepoprel a ak súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný nepreukázal, že na výkon poľnohospodárskej činnosti použil finančné prostriedky, ktoré mu požičali kamaráti, jeho záver bol správny a rovnako nepreukázal, že finančné prostriedky v čase zániku BSM reálne existovali.

2.6. Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že žalobkyňa nakladala so sumou 25.000 eur, patriacou do BSM, uloženou na jej účte vo U. spôsobom, ktorý nebol v rozpore s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spôsobom, ktorý bol počas manželstva a trvania BSM medzi stranami bežný, obvyklý a zaužívaný. Preto išlo o platnú dispozíciu žalobkyne s týmito finančnými prostriedkami, tieto boli spotrebované za trvania BSM strán sporu na bežnú potrebu rodiny.

2.7. Pokiaľ žalovaný uplatnil ďalšie námietky po uplynutí odvolacej lehoty krajský súd zdôraznil, že odvolacie dôvody a dôkazy možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania; poukázal tiež na neprípustné novoty v konaní. Napokon s poukazom na závery vyplývajúce z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003 konštatoval, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

2.8. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil.

2.9. Rozhodol tiež o nároku na náhradu trov konania, aplikoval zásadu úspechu v odvolacom konaní a trovy odvolacieho konania priznal v odvolacom konaní plne úspešnej žalobkyňi.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie; žiadal priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Dovolateľ p o odkaze n a závery súdu prvej inštancie, obsah odvolania a obsah napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

3.2. Pokiaľ žalovaný uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, že skutkovo nesporné považoval, že suma 25.000 eur tvorila úspory strán sporu a žalobkyňa zo svojho účtu vedeného na jej meno vo U. realizovala hotovostné výbery v uvedenej sume. Doplnil, že súdy nižších inštancií skutkovo vyhodnocovali iba prevody finančných prostriedkov z poistného sporenia vedeného na meno žalovaného na bankový účet žalobkyne a nie samotné výbery z účtu žalobkyne vo U., ktoré boli namietané

žalovaným v podanom odvolaní. Aj dôkaz, ktorý súdy vzali ako dôkaz v prospech žalobkyne (časť uznesenia vyšetrovateľa OR PZ vo vzťahu k výpovedi A. N.), sa týka výlučne a len prevodu finančných prostriedkov z poisťného sporenia na bankový účet a nie samotných výberov z účtu žalobkyne. Použitie týchto prostriedkov po vykonanom výbere nebolo predmetom dokazovania ani v trestnom konaní, ani v civilnom sporovom konaní; súdy nižších inštancií vychádzali zo záveru, že dôkazné bremeno k prevodom nesie žalovaný a nie žalobkyňa.

3.3. V naznačenom smere považoval žalovaný napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné.

3.4. V rámci námietky zmätočnosti dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval v spore procesne správne pokiaľ ide o vykonanie dôkazu, ktorým je časť uznesenia vyšetrovateľa OR PZ Nitra, z ktorého vyvodili súdy nižších inštancií podstatný záver pre dokazovanie a svoje rozhodnutie.

3.4.1. Podľa § 204 CSP totiž súd dôkaz listinou vykoná tak, že listinu alebo jej podstatnú časť prečíta alebo oznámi jej obsah, čo neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené. Vo vzťahu k uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Nitra žalovaný tvrdil, že súd mu nielen neumožnil k listine sa vyjadriť, ale vôbec sporovým stranám neavizoval v priebehu dokazovania, že bude na takúto listinu ako na podstatný dôkaz prihliadať vo svojom rozhodnutí. Súd vo veci navyše nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP; na pojednávaní vytýčenom na 22. februára 2022 žalobkyňa poukázala na pripojený trestný spis bez toho, aby súdu uviedla, na ktorú listinu poukazuje, čo nie je možné považovať za vykonanie dôkazu súdom na pojednávaní len tým, že trestný spis je fyzicky pripojený k civilnému spisu. Súd prvej inštancie na pojednávaniach neuviedol stranám sporu, ktorú listinu z pripojeného trestného spisu vykonaná ako dôkaz; žalovaný až z rozsudku zistil, že je to práve jedna časť odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa.

3.4.2. V tomto smere dovolateľ uzavrel, že rozhodnutie súdov nižších inštancií bolo založené na základe dôkazu, ktorý nebol v spore vykonaný zákonným spôsobom, nebol zo strany súdu vôbec oznámený; nebolo oznámené, že práve a len táto listina bude pre súd z pripojeného trestného spisu podstatná pre rozhodnutie a samotné fyzické pripojenie trestného spisu k spisu civilnému neznamená, že listina bola súdom ako dôkaz vykonaná.

3.5. Pokiaľ žalovaný namietal nepreskúmateľnosť rozsudku tvrdil, že už v podanom odvolaní namietal skutkový omyl okresného súdu, ktorý nesprávne posudzoval nie výbery z účtu žalobkyne a následné použitie finančných prostriedkov, ale výlučne finančné prevody prostriedkov z poisťného sporenia vedeného na meno žalovaného na bankový účet žalobkyne. Na túto otázku žalovaný nedostal v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu relevantnú odpoveď.

3.5.1. Relevantnú odpoveď nedostal ani k otázke namietaného vykonania dôkazu časťou odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa OR PZ.

3.6. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaný tvrdil, že odôvodnenie uznesenia o odmietnutí trestného oznámenia v časti iba samotného opisu výsluchu osoby nemôže byť bez ďalšieho dôkazom preukazujúcim skutkové tvrdenia v civilnom spore.

3.7. Z teórie procesného práva pre žalovaného vyplýva, že dôkazom je skutkové zistenie, ktoré z dôkazného prostriedku vyplynie. Nie každá skutočnosť, ktorá z dôkazného prostriedku vyplynie, môže byť dôkazom v sporovom konaní; dôkazom použiteľným v civilnom procese môže byť (i) dôkazný prostriedok, ktorý je vykonaný zákonným a predpísaným spôsobom, (ii) takýto dôkaz musí byť podstatný pre konanie a (iii) súd musí skutočnosti, ktoré z dokazovania vyplynuli vyhodnotiť v ich jednotlivosti a logickom súhrne.

3.7.1. Ak ide o dôkaz, ktorým je rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, za dôkaz možno považovať iba skutočnosť vyplývajúcu z výroku rozhodnutia, keďže samotné odôvodnenie a jeho obsah

nezakladajú účastníkom v trestnom konaní žiadne právo na realizáciu opravných prostriedkov. Ak aj vyšetrovateľ OR PZ v odôvodnení rozhodnutia vydaného v trestnom konaní uvádza opis výsluchu osoby A. N., nie je možné obsah tejto časti odôvodnenia považovať za dôkaz o spôsobe, ako bolo naložené s úsporami strán sporu. Dovolateľ uzavrel, že výpoveď tejto osoby nie je výsluchom svedka, ale iba výsluchom osoby podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku bez zákonného poučenia podľa § 130 Trestného poriadku; A. N. nevypovedala o samotných bezhotovostných výberoch z účtu žalobkyne vo U., ktoré žalobkyňa realizovala ako hotovostné výbery a k tejto skutočnosti A. N. nebola vôbec vypočúvaná a rozhodnutie OČTK nemôže v spore o vyporiadanie BSM predstavovať per analogiam otázku prejudiciality podľa § 194 ods. 2 CSP.

3.7.2. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolateľ nastolil nasledovné právne otázky:

1/ Či možno z dôkaz (dôkazný prostriedok) v civilnom sporovom konaní považovať rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní pred začatím trestného konania, teda rozhodnutie, ktoré nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej (res iudicata)?

2/ Či je dôkazom z takéhoto rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní jeho výrok alebo odôvodnenie?

3/ Či môže byť dôkazom iba časť odôvodnenia takéhoto rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, predstavujúca výlučne opis výsluchu osoby podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku, ktorá osoba nevypovedá v procesnom postavení svedka, po náležitom poučení podľa § 130 a nasl. Trestného poriadku?

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

4.1. Ak dovolanie smeruje proti skutkovému stavu zistenému odvolacím súdom, toto nemožno v dovolaní namietat, dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. V tomto smere sú tvrdenia dovolateľa aj nesprávne, nakoľko odvolací súd vyhodnotil skutkové zistenia týkajúce sa aj konečného použitia prostriedkov, ktoré boli poukázané na účet vo U. z poisťovne E. a ich osudu po výbere z účtu vo U. Odvolací súd skonštatoval, čo sa s predmetnou sumou stalo po poukázaní na účet vo U., že bola spotrebovaná na potrebu rodiny. Nie je preto pravdou, že by sa odvolací súd s námietkou žalovaného o konečnom použití sumy 25.000 eur nezaoberal, že by na ňu nedal odpoveď.

4.2. K námietkam dovolateľa žalobkyňa uviedla, že uznesenie OR PZ v Nitre bolo len jedným zo súhrnu dôkazov, z ktorých odvolací súd ustálil skutkový stav. Toto uznesenie bolo žalovanému známe, bolo mu doručené, pretože išlo o vec, v ktorej žalovaný vystupoval ako oznamovateľ trestného činu a žalovaný proti nemu mohol podať opravný prostriedok. Pre oznamovateľa nešlo o žiadnu prekvapujúcu novotu; samotný žalovaný navrhol pripojiť trestný spis a žalovaný sám týmto uznesením argumentoval pred súdom prvej inštancie. Ak teda žalovaný počas konania navrhol, aby súd pripojil trestný spis, nemôže tak pre neho byť prekvapením a porušením práva na spravodlivé konanie, keď obsah tohto spisu bol čiastočným podkladom pre zistenie skutkového stavu.

4.3. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa uviedla, že tento predmet dovolacej otázky je v celom rozsahu irelevantný, pretože je evidentné, že ide o listinný dôkaz použiteľný podľa Civilného sporového poriadku, a teda predmet dovolacej otázky nastolenej žalovaným nemá žiaden význam.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Po preskúmaní podaného dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho zamietol.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, majúci v systéme opravných prostriedkov civilného

sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov konaní a rozhodovaní súdov nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorý sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto podmienka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

9. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých spor bol právoplatne skončený meritórnym rozhodnutím musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti; z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady znátočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď tvrdil, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď tvrdil, že v konaní bola posudzovaná právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Pokiaľ dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodiť, že namietal:

- nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie pri vykonávaní dôkazov; namietal predovšetkým nevykonanie dôkazu - listiny z vyšetrovacieho spisu (uznesenia vyšetrovateľa, ktorý vec podozrenia zo zločinu podvodu odmietol), resp. jeho vykonanie spôsobom rozporným z Civilným sporovým poriadkom; z tejto listiny pre súdy nižších inštancií vyplynuli skutkové závery, na ktorých založili svoje rozhodnutia;
- nesprávne hodnotenie dôkazov, keď súdy nižších inštancií skutkovo vyhodnocovali iba prevody finančných prostriedkov z poisťného sporenia a nie samotné výbery žalobkyne z účtu vedeného vo U.;
- nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému omylu súdu prvej inštancie, ktorý posudzoval nie výbery finančných prostriedkov z účtu žalobkyne, ale výlučne prevody finančných prostriedkov z poisťného sporenia;
- nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k namietanému vykonaniu dôkazu časťou odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa PZ.

18. K uvedenému dovolací súd uvádza, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné. Úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej-ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné.

18.1. Vzhľadom na dovolacie námietky týkajúce sa dokazovania, najvyšší súd dodáva, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/201/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011).

18.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

18.3. Ani nesprávne alebo neúplné vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu; pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

18.4. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

19. Dovolaťel' namietal procesný postup súdu prvej inštancie pri vykonávaní dôkazov, namietal, že okresný súd nepostupoval v spore procesne správne, pokiaľ ide o vykonanie dôkazu, ktorým je časť uznesenia vyšetrovateľa OR PZ Nitra.

19.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že k náprave pochybení v konaní pred súdom prvej inštancie predovšetkým slúži odvolacie konanie, vo vzťahu k vadám dokazovania prostredníctvom odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. e), f) a g) CSP, prípadne prostredníctvom odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) a d) CSP. Takýto dôvod dovolaťel' v podanom odvolaní neuplatnil, uplatnil len námietku nesprávnych skutkových zistení; nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, ktoré z pripojeného trestného spisu vyvodil a zdôraznil, čo z trestného spisu podľa jeho názoru nesporne vyplýva.

19.2. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému (jeho právnomu zástupcovi) doručený 19. mája 2022, až v replike (zo 14. septembra 2022) k vyjadreniu žalobkyne žalovaný sponchýbňuje dôkaznú silu výsluchu pani N. z pripojeného trestného spisu.

19.3. Vykonanie dôkazu obsahom vyšetrovacieho spisu, resp. listinami v ňom obsiahnutými, dovolateľ v podanom odvolaní nenamietal, logicky tak odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi, otázku vykonania dôkazu nevyhodnocoval. Je to však práve odvolacie konanie, ktoré slúži k náprave pochybení, ktoré nastali v konaní pred súdom prvej inštancie; argumentáciu dovolateľa namietajúceho zmätočnosťnú vadu tak nebolo možné považovať za relevantnú pre prípustnosť dovolania (podrobnejšie sa k tejto otázke odvolací súd venuje v bode 27.1. - 27.4. tohto rozhodnutia).

19.4. Iba ako obiter dictum odvolací súd v otázke namietaného procesného postupu súdu prvej inštancie pri vykonávaní dôkazov uvádza nasledovné:

19.4.1. Zo zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie zo 7. apríla 2022 vyplýva, že okresný súd vykonal dokazovanie postupom podľa 204 CSP, podľa ktorého dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou sponchýbené. Postup zaznamenaný v písomnej zápisnici je zhodný, ako je priebeh pojednávania zaznamenaný vo zvukovom zázname z pojednávania.

19.4.2. Postup súdu vo vzťahu k podaniam a dôkazom predloženým stranami sporu ako aj vo vzťahu k podaným znaleckým posudkom bol súladný s citovaným ustanovením Civilného sporového poriadku. Išlo o listiny, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený a strany sporu ich obsah nesponchýbovali.

19.4.3. Súd prvej inštancie napokon strany sporu dotazoval, či majú námietky k vykonanému dokazovaniu, alebo či považujú za potrebné obsah niektorej listiny osobitne oboznámiť (prečítať); námietky k vykonanému dokazovaniu neboli a strany sporu nepožadovali oboznámiť obsah listín.

19.4.4. Pokiaľ ide o vykonanie dôkazu listinami obsiahnutými v inom spise jurisprudencia zastáva názor, že ak je dôkaz vykonávaný listinami obsiahnutými v inom spise, musí byť zo zápisnice z pojednávania zrejmé, ktoré konkrétne dôkazné prostriedky z iného spisu súd využil. Vykonanie dôkazu súhrne celým spisom nie je správne, keďže nie je možné posúdiť, ktorý z konkrétnych dôkazných prostriedkov z trestného konania, prípadne iného spisu súd využil, keďže spravidla nedochádza k tomu, aby bol v civilnom súdnom konaní čítaný alebo oboznamovaný obsah celého spisu (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s.).

19.4.5. Zo zápisnice z pojednávania nie je zrejmé, ktoré dôkazné prostriedky z iného spisu súd prvej inštancie využil.

19.4.6. Dovolací súd konštatuje, že postup súdu prvej inštancie pri vykonaní dôkazu - pripojeného trestného spisu - nebol správny. Na naplnenie zmätočnostnej vady však konštatovanie nesprávneho postupu nepostačuje; nesprávny procesný postup by musel byť takej intenzity, ktorá by strane sporu znemožnila uskutočňovať jej patriace práva na spravodlivý proces a zároveň by bol naplnený obsah pojmu zásahu do práva na spravodlivý proces.

19.4.7. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že jeho pripojenie žiadali obe procesné strany; k pôvodnému návrhu žalobkyne sa žalovaný pripojil na pojednávaní dňa 19. marca 2019 (navrhujeme rovnako ako strana žalobkyne pripojiť trestný spis); na pojednávaní dňa 19. marca 2019 súd prvej inštancie uznesením odročil pojednávanie na neurčito a oznámil stranám, že trestný spis vyžiada. Vyšetrovací spis bol pripojený; o tejto skutočnosti žalovaný vedel (musel vedieť); do spisu prostredníctvom právneho

zástupcu nahliadal 29. apríla 2021, 11. augusta 2021, 4. októbra 2021; dňa 29. apríla 2021 si vyhotovil fotokópiu celého vyšetrovacieho spisu (celkom 85 strán). Právny zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 22. februára 2022 na podopretie svojich tvrdení odkazoval na obsah rozhodnutia vydaného v trestnom konaní a na obsah vyšetrovacieho spisu odkazoval aj vo vyjadrení (záverečné vyjadrenie žalovaného - doplnenie) z 23. februára 2022. Nemožno tak konštatovať, že obsah vyšetrovacieho spisu bol žalovanému neznámy, sám jeho pripojenie (dokazovanie listinami v ňom obsiahnutými) navrhoval, všetkými listinami obsiahnutými v súdnom spise disponoval (vyhotovenie kópie vyšetrovacieho spisu), na závery vyplývajúce z listín obsiahnutých vo vyšetrovacom spise sám poukazoval podporujúc tak svoju vlastnú argumentáciu a k obsahu tvrdení žalobkyne založených na rozhodnutí o odmietnutí veci v trestnom konaní sa vyjadroval. Bez ohľadu na neprípustnosť nastolenej dovolacej argumentácie (bod 19.3.) dovolací súd ako obiter dictum uvádza, že prípadný nesprávny procesný postup súdu prvej inštalácie z dôvodov vyššie uvedených nenaplnil takú intenzitu, aby bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces.

20. Dovolateľ v rámci zmätočnej vady namietal nesprávne hodnotenie dôkazov, keď podľa jeho názoru súdy nižších inštalácií vyhodnocovali iba prevody finančných prostriedkov z poisťného sporenia a nie samotné výbery žalobkyne z účtu vedeného vo U.

20.1. Uvedená argumentácia neobstoí. Spotrebovanie finančných prostriedkov za trvania manželstva súdy nižších inštalácií posudzovali a vyhodnocovali v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, keď nevychádzali iba z toho, že došlo k prevodu finančných prostriedkov z účtu poisťovania žalovaného na účet žalobkyne a k následnému výberu týchto finančných prostriedkov žalobkyňou. Vychádzali aj zo skutkových zistení, že žalovaný pôvodne poprel vedomosť o prevode finančných prostriedkov, pričom jeho vedomosť o tomto prevode bola inými dôkazmi preukázaná; správne konštatovali, že ak vedel o prevode týchto finančných prostriedkov logicky musel viesť aj o ich mienenom použití. Jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach súdy nižších inštalácií vyhodnotili aj skutočnosť, že obe strany sporu za hlavný zdroj príjmu označili príjmy z poľnohospodárskej výroby a skutočnosť, že žalobkyňa tvrdila, že sporné finančné prostriedky boli vynaložené v súvislosti s touto činnosťou. Popretie tohto tvrdenia žalobkyne považovali súdy nižších inštalácií za neúčinné aj z dôvodu, že žalovaný síce tvrdil, že na výkon poľnohospodárskej činnosti mu požičali kamaráti, toto tvrdenie nepreukázal a ani nenavrhol vykonať dôkaz, ktorý sa mu pri jeho tvrdení ponúkal a bol zrejme aj dostupný.

20.2. Súdy nižších inštalácií tak vykonané dôkazy hodnotili jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov; hodnotenie dôkazov súdom prvej inštalácie a odvolacím súdom nie je v rozpore so zásadami elementárnej právnej logiky.

21. K dovolacej argumentácii opierajúcej sa o § 420 písm. f) CSP v o vzťahu k nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd napokon dodáva, že z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, č. i sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie.

21.1. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah

medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

21.2. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

21.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

21.4. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

21.5. Pokiaľ dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu a obsah napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22. Dovolať nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu namietal v kontexte vyhodnotenia iba prevodov z poisťného účtu žalovaného na účet žalobkyne vedený vo U., k uvedenému sa dovolací súd vyjadril už v rámci vyhodnotenia dovolacej námietky nesprávneho hodnotenia dôkazov (bod 20. - 20.2. tohto rozsudku).

22.1. Ak dovolateľ namietal, že nedostal odpoveď k otázke namietaného vykonania dôkazu časťou odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa OR PZ dovolací súd opätovne konštatuje, že takúto odvoláciu námietku v podanom odvolaní žalovaný neuviedol. Naopak, v podanom odvolaní na obsah vyšetrovacieho spisu poukazuje a vyvodzuje z neho (jeho častí) závery, pre seba priaznivejšie.

22.2. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému (jeho právnomu zástupcovi) doručený 19. mája

2022, až v replike (zo 14. septembra 2022) k vyjadreniu žalobkyne žalovaný spochybňuje dôkaznú silu výsluchu pani N. z pripojeného trestného spisu.

22.3. S uvedeným sa odvolací súd správne vysporiadal s poukazom na skutočnosť, že ďalšie námietky boli žalovaným uvádzané až po uplynutí odvolacej lehoty a s poukazom na § 365 ods. 3 CSP (odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania).

23. Dovolací súd uzatvára, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmatečnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmatečnosti (§ 420 CSP) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

24. Dovolateľ tak neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mu mal znemožniť uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); nezistenie porušenie práva na spravodlivý proces z dovolacích dôvodov bolo dôvodom pre zamietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 448 CSP.

25. Žalovaný podané dovolanie odôvodnil aj s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP; tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Nastolil právne otázky uvedené v bode 3.7.2 tohto rozsudku.

25.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil rozhodnutie napadnuté odvolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016,

3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

25.3. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), je povinnosťou dovolateľa a) konkretizovať právnu otázku, b) uviesť, ako ju odvolací súd riešil a c) uviesť, ako mala byť otázka správne právne riešená.

25.4. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

25.5. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho dokazovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

26. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

27. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalovaný v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolené právne otázky sú také otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu, pričom uzavrel, že dovolateľom nastolené právne otázky nie sú právnymi otázkami, ktoré by odvolací súd riešil, a na ktorých by založil svoje rozhodnutie.

27.1. Vzhľadom na predchádzajúcu argumentáciu dovolací súd konštatuje, že k náprave pochybení, ktoré nastali v konaní pred súdom prvej inštancie, slúži predovšetkým odvolacie konanie. Vzhľadom k absencii odvolacej argumentácie sa odvolací súd právnymi otázkami, ktoré neboli nastolené a ktoré podľa názoru dovolateľa spôsobili vady v procese dokazovania, vôbec nezaoberal a právne otázky (nastolené až v dovolacom konaní) tak logicky neriešil.

27.2. Z uvedeného dôvodu dovolateľom nastolené právne otázky nebolo možné považovať za relevantné pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP; vecnému prejednaniu dovolania bránilo nesplnenie podmienky jeho prípustnosti z dôvodu, že takéto otázky neboli otázkou riešenou, žiadna zo sporových strán potrebu jej riešenia v konaní pred súdmi nižších inštancií nenastolila, či neprezentovala. V danom prípade tiež platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v dovolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť odvolaciemu súdu príležitosť sa k nim vyjadriť.

27.3. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v dovolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Inak povedané, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom inštančnom postupe (pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom), predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok dovolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa, pretože ju dovolateľ

nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoc aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne), hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

27.4. Pokiaľ teda dovolateľ svoju argumentáciu nepoužil pred prvoinštančným a ani pred odvolacím súdom, nie je možné na ňu prihliadať, nakoľko v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP), v takom prípade dovolací súd nemá právomoc a dovolanie odmietne (obdobne rozhodovacia prax ústavného súdu, napr. sp. zn. II. ÚS 70/2017).

28. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, čo by inak bolo dôvodom pre odmietnutie dovolania v tejto časti podľa § 447 písm. f) CSP.

29. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie dovolateľa v časti namietajúcej zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k tvrdenej nepreskúmateľnosti je prípustné, ale nie dôvodné; v ostatnej časti namietajúcej zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP je neprípustné. Ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP, nakoľko dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

30. Dovolací súd žalobkyni, v dovolacom konaní úspešnej, priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.